

Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu

Wydział Rzeźby

Łukasz Gruszczyński

Dendro - performance. Procesy naturalne i technologiczne w działaniach artystycznych

Promotor

prof. dr hab. Kazimierz Raba

Poznań 2019

Streszczenie

Terminem kluczowym dla tej pracy jest określenie dendro-performance, gdzie pierwszy człon tytułowego wyrażenia wskazuje na związek znaczeniowy z drzewem i/lub drewnem.

Dendro-performance to autorski termin odnoszący się do działalności artystycznej, której tematem jest zmienność materii rzeźbiarskiej – w tym przypadku dendro-materii. Może ona podlegać dwojakim wpływom – z jednej strony warunkom, zjawiskom, procesom naturalnym, z drugiej strony działalności człowieka, w tym wypadku artysty. Poddawana procesom technologicznym, zajmująca odpowiednie – strategiczne – miejsce w instalacjach, obiektach przestrzennych i wreszcie rzeźbach – dendro-materia zostaje dostosowana do pełnienia konkretnej funkcji, także użytkowej. Efekt tych działań sprowadza się więc do nałożenia na siebie, wykorzystania dwóch odmiennych wartości (sił) – jednej pochodzącej z natury: nieprzewidywalnej, nadanej oraz siły pochodzącej od człowieka (twórcy), który mając zdolność projektowania i realizowania, dokonuje przy tym zmian fizycznych i chemicznych przetwarzanej materii do własnych celów.

Drzewo pozbawione ludzkiej ingerencji pozostaje rośliną z przewidywalną dla niej konsekwencją procesów naturalnych. W otoczeniu człowieka natomiast, za każdym razem może być czymś innym niż jest, a jego potencjał niepostrzeżenie prowadzi gdzieś indziej niż *drzewne* tu i teraz.

Drzewo jest wyzwaniem, któremu nie łatwo sprostać. Nigdy nie jest nieruchome, zawsze jest na etapie jakiegoś procesu. Wyzwaniem jest mieć je takim jakim jest, jakim jest tu i teraz. Wyzwaniem jest zachowanie tej podstawowej jakości w procesie przemian, jaki zostaje zainicjowany przez człowieka, w procesie technologicznym.

Procesy technologiczne mają związek z eksploatacją, wykorzystywaniem dendro-materiału w różnych dziedzinach życia, także w sztuce. *Eksploatacja*, w rozumieniu przyjętym w niniejszej pracy, to dokonanie zbioru wszystkich istotnych informacji na temat materiału, inspiracji płynących z jego właściwości oraz zanotowanych w pamięci wrażeń, towarzyszących na etapie współ-bycia; doświadczyć, przerobić, skonstruować i doprowadzić / wprowadzić powyższe dane do jednego „utworu”, jednej rzeźby. Podstawowy cel, punkt dojścia stanowi, według mnie – humanizacja procesu poznania. Dla uobecnienia i uwypuklenia tego zjawiska sięgam nierzadko ku konfrontowaniu działań artystycznych / akcji ze sformalizowanym podejściem do materiału, traktowanego jako surowiec.

Postępując się terminem *akcja* mam na myśli przede wszystkim działanie – szczególnie zorganizowane, zmierzające do osiągnięcia określonego celu. Nie pozbawiam go jednak ładunku narracyjnego czy literackiego, jako że pojemność semantyczna tego terminu obejmuje całość przedstawionych zdarzeń; wydarzenia połączone ciągiem przyczynowo-skutkowym. Gdzie działanie jest czymś więcej niż realizacją kolejnych technologicznych etapów czy procedur, ale staje się też opowieścią, relacją, zapisem zmagania z materią, z formą. Efektem tych działań i zmagania ma stać się dzieło, przynależne w tym samym stopniu do przyrody, co do człowieka. Wpisane z jednej strony w milczącą scenę przyrody, z drugiej – notujące moją obecność, mózół fizycznej pracy, jaka musiała zostać wykonana, aby koncepcja artystyczna przeobraziła się w rzeczywistość.

Jakub Gromadzki